

Sosiaalisen luototuksen myöntämisen perusteet ja ohjeet luoton hakijalle

Helsinki

Sisällys

Sosiaalisen luotonuksen tavoitteet ja tarkoitus	3
Sosiaalisen luotonuksen kohderyhmä.....	3
Sosiaalisen luotonuksen käyttökohteet	3
Luototusprosessi.....	4
Hakumenettely	4
Hakemuksen käsittely- ja päätösprosessi	5
Luoton myöntämisen perusteet	5
Luoton edellytykset	5
Takaisinmaksukyvyn arvioiminen	6
Myöntämisen esteet	6
Luoton määrä ja luottoaika	7
Luoton korko	7
Luottosopimus.....	7
Takaisinmaksu ja maksuohjelman muuttaminen	7
Luoton maksaminen ja sen seuranta	7
Maksuvapaa ja maksuohjelman muutokset.....	8
Maksuvapautus.....	8
Luoton eräännyttäminen ja oikeudellinen perintä	9
Taloudellinen neuvonta ja ohjaus	9
Toimeentulotuki ja sosiaalinen luototus.....	9
Muutoksenhaku ja oikeusturva	10
Sosiaalisen luoton säädökset	10

Sosiaalisen luototuksen tavoitteet ja tarkoitus

Tämän oppaan tarkoituksena on kertoa helsinkiläisille sosiaalisesta luototuksesta.

Sosiaalinen luototus on lakisääteinen palvelu, jonka *tarkoituksena on ehkäistä taloudellista syrjäytymistä ja ylivelkaantumista sekä edistää henkilön ja perheen itsenäistä suoriutumista.* (Laki sosiaalisesta luototuksesta 1133/2022,1 §)

Sosiaalinen luototus ei ole avustus vaan laina, joka tulee maksaa lainaehtojen mukaisesti kokonaisuudessaan takaisin.

Sosiaalisen luototuksen saaminen perustuu aina tarveharkintaan ja asiakkaan takaisinmaksukykyyn. Lisäksi se on sidoksissa siihen, kunka paljon hyvinvointialue on varannut määrärahoja tähän palveluun.

Sosiaalisen luototuksen kohderyhmä

Sinulle voidaan myöntää sosiaalista luottoa, jos olet täysi-ikäinen ja asut Helsingissä, etkä voi pienituloisuuden ja vähävaraisuuden vuoksi saada kohtuuhintaista lainaa pankista. Sinun tulee kuitenkin kyetä maksamaan saamasi sosiaalinen luotto takaisin.

Voimme myöntää sinulle luottoa esimerkiksi seuraavissa tilanteissa:

- Sinulla ei ole riittävästi tuloja tai varallisuutta kodin hankintojen tai muiden itsenäisen selvitymisen kannalta välttämättömien menojen kattamiseen. Et kuitenkaan saa muuta kohtuuehtoista luottoa esimerkiksi vakuuksien puuttumisen tai luottohäiriömerkinnän takia;
- Velanhoidokulusi ovat liian suuret, etkä pysty suoriutumaan niistä ilman syvempää velkaantumista;
- Ulosotto aiheuttaa sinulle toimeentulotarpeen.

Emme myönnä sosiaalista luottoa yritystoiminnan rahoitukseen. Jos sinulla on yritystoimintaan liittyviä velkoja, luottoa voidaan myöntää vain poikkeuksellisesti. Tällöin yritystoimintaasi liittyvien lakisääteisten maksujen tulee olla hoidettu.

Sosiaalisen luototuksen käyttökohteet

Voimme myöntää sosiaalista luottoa esimerkiksi seuraaviin tilanteisiin:

- Velkakierteen katkaiseminen
- Kodinkoneen hankkiminen
- Kuntoutumisen tai työllistymisen edistäminen
- Terveystoimenpiteet
- Sosiaalisen kriisin, kuten äkillisestä elämänmuutoksesta selviytyminen
- Vakuuksien puuttuminen tai luottohäiriömerkintä, jotka estävät kohtuuehtoisen lainan saamisen.

Jos sinulla on velkoja, joita on vaikea hoitaa, voimme myöntää sosiaalisen luoton niiden järjestelyyn. Tällöin kaikki ulosottovelat, perintätoimiston velat ja maksamattomat laskut yhdistetään yhdeksi luotoksi.

Velkojen järjestelyn yhteydessä suosittelemme, että harkitset vapaaehtoista velkojen järjestelymerkintää eli niin kutsuttua TK-merkintää tai omaehtoista luottokieltomerkintää lainan takaisinmaksuajan ajaksi. TK-merkintä voi estää uusien luottojen, luottokorttien, vakuutusten, osamaksusopimusten tai puhelin- ja nettiliittymien hankinnan sekä vaikeuttaa uuden vuokra-asunnon saamista. Merkintä ei kuitenkaan vaikuta nykyisiin sopimuksiin tai vuokra-asumiseen, jos hoidat maksut ajallaan.

Luototusprosessi

Hakumenettely

Jos harkitset sosiaalisen luoton hakemista, ota ensin yhteyttä sosiaalisen luototuksen neuvontaan. Keskustelun perusteella arvioimme, onko sinulla edellytykset hakea luottoa.

Tämän jälkeen ohjaamme sinut tekemään sähköisen luottihakemuksen Maisassa. Jos et voi täyttää sähköistä hakemusta, voit hakea luottoa paperilomakkeella. Toimita täytetty ja allekirjoitettu hakemus sekä tarvittavat liitteet postitse Helsingin kaupungin sosiaaliseen luototukseen.

Neuvonnan numeron, lomakkeen ja yhteystiedot löydät verkkosivulta hel.fi/sosiaalinen-luototus

Kerro hakemuksessasi, mihin aiot käyttää luoton ja miten uskot luoton auttavan sinua selviytymään itsenäisesti. Liitä hakemukseen myös hakemuslomakkeessa mainitut asiakirjat.

Jos tarvitset apua hakemuksen täyttämässä, sosiaalisen luototuksen henkilökunta auttaa sinua mielellään.

Hakemukseen tarvittavat liitteet

Tositteet tuloista:

- Viimeisimmät palkkalaskelmat
- Etuuspäätökset (asumistuen päätös, eläkepäätös, työttömyys- tai sairauspäivärahapäätös, opintotukipäätös, hoitotukipäätös)

Tositteet menoista:

- Tosite vuokranmaksusta ja muista asumiskuluista
- Lapsen elatusapua koskeva päätös tai sopimus / Päätös tai lasku päivähoitomaksusta
- Selvitys terveydenhoitomenoista
- Selvitykset muista erityismenoista

Muut tositteet:

- Listaus ulosotossa olevista ja olleista asioista
- Tositteet veloista, kuten autolainasta, opintolainasta, kulutusluotoista
- Selvitys edellisen vuoden verotuksesta (verotustodistus, verotuspäätös)
- Tiliotteet kaikilta tileiltä kolmelta viimeiseltä kuukaudelta

Hakemuksen käsittely- ja päätösprosessi

Olemme sinuun yhteydessä seitsemän arkipäivän kuluessa siitä, kun hakemuksesi on saapunut meille. Tämän jälkeen kutsumme sinut jatkoneuvotteluun.

Jatkoneuvottelussa käymme läpi aikaisempaa maksukäyttäytymistäsi sekä kykyäsi hoitaa velkaa. Samalla tarjoamme sinulle talouden suunnitteluun liittyvää neuvontaa.

Päätökset

Hakemuksen lähettämisen ja jatkoneuvottelun jälkeen saat meiltä kirjallisen päätöksen.

- **Myönteinen päätös:** Kutsumme sinut tapaamiseen, jossa varmistamme, että olet ymmärtänyt luoton ehdot. Samalla allekirjoitetaan luottosopimus.

Luottosopimus allekirjoitetaan aina kasvotusten. Tapaamisessa varmistamme henkilöllisyytesi ja huolehdimme, että saat kattavat tiedot luottosopimuksen ehdoista. Sosiaalista luottoa ei voi hakea pelkästään kirjallisesti tai toisen henkilön toimesta, kuten valtakirjalla.
- **Kielteinen päätös:** Kerromme päätöksessä selkeästi, miksi luottoa ei voida myöntää. Päätös perustuu hakemukseesi ja toimittamiisi dokumentteihin.

Jos olet tyytymätön päätökseen, voit tehdä kirjallisen oikaisuvaatimuksen 30 päivän kuluessa päätöksen saamisesta. Päätöksen mukana toimitamme aina ohjeet oikaisun tekemisestä.

Luoton myöntämisen perusteet

Luoton edellytykset

Sosiaalinen luotto on tarkoitettu tukemaan sinun itsenäistä taloudellista pärjäämistäsi. Hakemuksesi käsittelyssä arvioimme aina kokonaistilannettasi.

Luoton myöntäminen edellyttää, että taloudellinen tilanteesi on vakiintunut. Jos haet luottoa velkojen järjestelyyn, kiinnitämme erityistä huomiota:

- nykyiseen maksukykyysi,
- tuleviin tulonhankintamahdollisuuksiisi,
- tilanteesi vakauteen ja

- siihen, miten luotto auttaa kotitalouttasi nyt ja tulevaisuudessa.

Takaisinmaksukyvyyn arvioiminen

Voit saada sosiaalista luottoa vain, jos pystyt maksamaan sen takaisin. Tämä tarkoittaa, että sinulla on oltava riittävästi **maksuvaraa** velan lyhennyksiin ja korkoihin. Maksuvara lasketaan vähentämällä sinun ja mahdollisen puolisoasi tuloista välttämättömät menot.

Tulot tarkoittavat säännöllisiä ja vakiintuneita tuloja. Jos työsuhteesi on määräaikainen, sinun tulee maksaa luotto takaisin työsuhteesi aikana.

Menoja ovat muun muassa asumiskustannukset, työmatkat, lasten päivähoitomaksut, elatusmaksut, terveydenhoitokulut ja mahdolliset toistuvat menot, kuten lemmikistä aiheutuvat kulut. Käytämme välttämättömien elinkustannusten arvioinnissa [oikeusministeriön vahvistamia yksityishenkilön velkajärjestelyn elinkustannusnormeja](#).

Tarvittaessa pyydämme sinua todistamaan velanmaksukykyäsi. Tämä tarkoittaa esimerkiksi sitä, että:

- maksat velkojasi 3–6 kuukauden ajan maksuvarasi mukaisella summalla,
- säästät lainan kuukausierää vastaavan summan pankkitilillesi ilman lisävelkaantumista.

Näyttöä vaaditaan erityisesti, jos:

- et ole aiemmin maksanut velkojasi,
- tiliotteesi perusteella kulutuksesi ylittää maksuvaralaskelmassa käytetyt normit,
- sinulla on maksukykyä heikentävä päihde- tai peliriippuvuus.

Jos sinulla on esimerkiksi rahapelaamiseen liittyvä riippuvuus, edellytämme vähintään kuuden kuukauden näyttöä pelaamattomuudesta.

Myöntämisen esteet

Hakemuksesi voidaan hylätä, jos jokin seuraavista perusteista täyttyy:

- Tulosi eivät riitä luoton takaisinmaksuun.
- Velkojesi määrä on niin suuri, ettei niitä voida hoitaa sosiaalisella luotolla.
- Voisit saada kohtuuehtoisen luoton normaaleilta luottomarkkinoilta.
- Et ole toimittanut pyydettyjä liitteitä tai olet jättänyt tulematta sovituille tapaamisille.
- Sinulla on realisoitavaa omaisuutta, jonka avulla voit hoitaa taloustilanteesi.
- Sinun on tulojesi ja menojesi puolesta mahdollista säästää haluamasi summa kohtuullisessa ajassa ilman, että tarvitset lainaa.
- Sinulla on maksukykyä heikentävä päihde- tai peliriippuvuus.
- On syytä epäillä, että et maksaisi luottoa takaisin, vaikka maksukykyysi olisi riittävä.
- Luotto ei riittäisi velkojesi järjestelyyn, ja sinulle jäisi edelleen luoton jälkeen järjestelemättömiä velkoja.
- Velkakiertesesi on pitkittynyt ja tilanteesi edellyttää yksityishenkilön velkajärjestelyä.
- Kotipaikkasi ei ole Helsinki.
- Sinulla on jo käräjäoikeuden vahvistama velkajärjestely tai toisen alueen myöntämä sosiaalinen luotto. Emme myöskään myönnä luottoa velkajärjestelyn lisäsuoritusten maksamiseen.

- Sinulla on yritystoiminnasta aiheutuneita velkoja.
- Jonkun muun perustellun syyn vuoksi.

Jos hakemuksesi hylätään, perustelemme päätöksen selkeästi ja kerromme, miten voit tarvittaessa hakea oikaisua.

Luoton määrä ja luottoaika

Voimme myöntää sinulle sosiaalista luottoa 500–15 000 euroa. Alle 10 000 euron luotoissa laina-aika on aina korkeintaan 5 vuotta. Poikkeustapauksissa, jos luoton määrä ylittää 10 000 euroa, laina-aika voi olla 7 vuotta.

Luoton korko

Sosiaalisesta luotosta peritään Suomen Pankin vahvistama viitekorko, joka tarkistetaan 12 kuukauden välein luoton nostopäivästä alkaen. Muita kustannuksia luottoon ei sisälly.

Jos maksat erän myöhässä, voimme periä viivästyskorkoa. Viivästyskorko on viitekoron suuruinen.

Luottosopimus

Kun sinulle on myönnetty luotto, laadimme kanssasi kirjallisen luottosopimuksen. Sopimukseen merkitään:

- luoton käyttötarkoitus,
- takaisinmaksuehdot,
- kuukausierän suuruus,
- eräpäivät,
- mahdolliset erityisehdot.

Käymme kanssasi läpi luoton yleiset ehdot, jotka hyväksyt allekirjoituksellasi. Saat kopion allekirjoitetusta sopimuksesta ja ehdoista. Samalla ohjeistamme sinua maksuaikataulusta ja mahdollisuudesta hakea muutoksia maksuohjelmaan.

Maksamme luoton ilmoittamallesi pankkitilille erikseen sovittuna ajankohtana. Saatuasi luoton sinun tulee toimittaa kuitit luoton käytöstä sosiaalisen luototuksen yksikköön, jotta voimme varmistaa, että luotto on käytetty sovittuun tarkoitukseen.

Takaisinmaksu ja maksuohjelman muuttaminen

Luoton maksaminen ja sen seuranta

Luottoa tulee lyhentää kuukausittain. Voit halutessasi maksaa koko jäljellä olevan lainan pois ennen laina-ajan päättymistä ilman lisäkuluja.

Jos maksusi viivästyy, otamme sinuun yhteyttä mahdollisimman pian, jotta voimme ratkaista maksuongelmat ajoissa.

Takaisinperinnässä noudatamme saatavien perinnästä annettua lakia. Maksuaikataulu viivästystilanteissa on seuraavanlainen:

- **Ensimmäinen maksuhuomautus** lähetetään 14 päivää eräpäivän jälkeen.
- **Ensimmäinen maksuvaatimus** lähetetään 14–30 päivää maksuhuomautuksen jälkeen, jos maksua ei ole suoritettu.
- **Toinen maksuvaatimus** lähetetään 30 päivää ensimmäisen maksuvaatimuksen jälkeen, jos maksua ei ole vielä suoritettu.

Näin pyrimme turvaamaan sujuvan maksuaikataulun ja auttamaan sinua tilanteen hallinnassa.

Maksuvapaa ja maksuohjelman muutokset

Jos taloudellisessa tilanteessasi tapahtuu yllättäviä muutoksia, voit hakea maksuvapaata kuukautta tai muutosta takaisinmaksuehtoihin, kuten luoton takaisinmaksuajan pidennystä tai kuukausierän summan pienentämistä. Arvioimme kokonaistilanteesi ja teemme päätöksen sen perusteella.

Olethan ennen maksuvapaan tai maksuohjelman muutoksen hakemista yhteydessä sosiaalisen luototuksen neuvontaan. Muutosta haetaan sähköisesti Maisan kautta. Saat muutoksesta kirjallisen päätöksen.

Maksuohjelman muutosten edellytyksenä on, että katsomme, että muutos on kestävä ratkaisu pitkällä aikavälillä. Maksuohjelman muutoksia ei pääsääntöisesti tehdä, jos olet itse heikentänyt takaisinmaksukykyäsi velkaantumalla uudelleen tai menettämällä maksuhalukkuutesi luoton myöntämisen jälkeen.

Maksuvapautus

Sosiaalisesta luototuksesta voi hakea myös maksuvapautusta. Voimme myöntää maksuvapautuksen sosiaalisen luoton tai sen korkojen maksamisesta joko osittain tai kokonaan. Maksuvapautus tarkoittaa, että luoton tai sen osan takaisinperinnästä voidaan laissa säädetyin edellytyksin luopua.

Maksuvapautus on viimesijainen keino, ja ennen sen myöntämistä harkitsemme ensisijaisia ratkaisuja, kuten taloudellista neuvontaa, luoton ehtojen muuttamista, maksujärjestelyjä, luoton uudelleen järjestelyä tai vapaakuukausien myöntämistä.

Maksuvapautusta voidaan harkita, jos maksukyky on muuttunut pysyvästi, eikä velkajärjestelyä ole tarkoituksenmukaista hakea pelkästään sosiaalisen luoton vuoksi.

Maksuvapautus ei ole mahdollista, jos:

- sinulla on muita velkavastuita,
- tilanteesi johtuu maksuhalukkuuden heikkenemisestä tai lisävelkaantumisesta,
- tarpeesi maksuvapautukselle on johtunut olennaisesta sopimusrikkomuksesta tai vilpillisestä menettelystä.

Päätöksen maksuvapautuksen myöntämisestä tai hylkäämisestä tekee sosiaalisen luototuksen päällikkö.

Luoton eräännyttäminen ja oikeudellinen perintä

Jos et maksa erääntyneitä eriä maksuhuomautuksista ja maksuvaatimuksista huolimatta, luottosi irtisanotaan. Luoton irtisanominen tapahtuu, jos maksu on viivästynyt vähintään kuukauden ja viivästynyt määrä on vähintään 10 % luoton alkuperäisestä määrästä tai 5 % useammasta erästä. Jos koko luotto on maksamatta, luotto voidaan myös irtisanoa.

Jos viivästyminen johtuu sairaudesta, työttömyydestä tai muusta riippumattomasta syystä, luotonantaja ei saa eräännyttää luottoa, ellei perinnästä pidättäytyminen olisi kohtuutonta.

Jos maksat viivästyneen määrän ennen eräännyttämistä, luotto jatkuu normaalisti ja erääntymisen voimaantulo raukeaa. Irtisanominen astuu voimaan 30 vuorokauden kuluttua eräännyttämiskirjeen lähettämisestä.

Haemme irtisanotulle luotollesi ulosottoperintää varten tuomion hallinto-oikeudesta. Saatavamme on ulosottokelpoinen 15 vuotta hallinto-oikeuden päätöksestä. Lainvoimainen ulosottoperuste siirretään Svea Perintäpalveluiden perittäväksi.

Taloudellinen neuvonta ja ohjaus

Luottosuhteen aikana järjestämme sinulle tarpeitteesi mukaan sekä talouden suunnitteluun liittyvää neuvontaa että talousseurainta.

Saat meiltä tarvittaessa neuvontaa koko luoton takaisinmaksun ajan. Neuvonta tapahtuu kasvokkain tai voimme myös järjestää etätapaamisia Maisan tai muun sähköisen välineen kautta.

Järjestämme myös talousneuvontaa, jossa autamme sinua hallitsemaan tuloja ja menoja sekä mukauttamaan kulutuskäyttäytymistäsi niiden mukaan. Seuranta on määräaikaista, ja sen kesto sovitaan yhdessä kanssasi tarpeittesi mukaan.

Voit saada talousneuvontaa jo ennen luoton myöntämistä, jos:

- Velkaantuminen on jatkuvaa tai kulutuskäyttäytymisesi ei ole hallinnassa.
- Tuloistasi ei jää tarpeeksi rahaa luoton hoitamiseen, vaikka sitä pitäisi jäädä.

Luoton myöntämisen jälkeen talousneuvontaan voidaan ohjata, jos:

- Et ole ollut ulosotossa ja/tai kykyysi lyhentää luottoa arvioidaan liittyvän riskejä.
- Olet laiminlyönyt toistuvasti sovitut luotonlyhennykset.

Toimeentulotuki ja sosiaalinen luototus

Ennen kuin sinulle myönnetään sosiaalinen luotto, tarkistamme, onko sinulla oikeus joko Kelan myöntämään perustoimeentulotukeen tai kaupungin myöntämään täydentävään ja ehkäisevään toimeentulotukeen. Sosiaalisella luotolla ja toimeentulotuella on eri tarkoitukset, mutta joskus molempia voidaan myöntää tietyissä tilanteissa.

Yleensä perustoimeentulotuen saaja ei voi saada sosiaalista luottoa, koska hänellä ei katsota löytyvän maksukykyä lainan lyhentämiseen. Poikkeuksena on, jos saat perustoimeentulotukea ulosoton vuoksi, mutta ulosoton loputtua sinulla on maksukykyä luoton maksamiseen.

Muutoksenhaku ja oikeusturva

Muutoksenhaku päätökseen

Jos olet tyytymätön sosiaalista luottoa koskevaan päätökseen, voit tehdä oikaisuvaatimuksen Helsingin kaupungin sosiaali-, terveys- ja pelastuslautakunnan jaostolle. Oikaisuvaatimus on tehtävä 30 päivän kuluessa siitä, kun olet saanut päätöksen ja se tulee toimittaa kirjallisena Helsingin kaupungin kirjaamon vastaanottoon.

Voit lähettää oikaisuvaatimuksen myös suojattuna sähköpostina. Kirjaudu osoitteeseen securemail.hel.fi verkkopankkitunnuksilla ja lähetä viestisi osoitteeseen helsinki.kirjaamo@hel.fi.

Lue lisää kirjaamosta osoitteessa hel.fi/kirjaamo

Sosiaali- ja potilasasiavastaava

Jos et ole tyytyväinen saamaasi kohteluun tai palveluun sosiaalisen luoton tai talousneuvonnan osalta, tai tarvitset neuvoja oikeuksistasi, voit olla yhteydessä sosiaali- ja potilasasiavastaavaan. Palvelu on maksutonta.

Henkilökohtaisesta tapaamisesta sovitaan etukäteen. Lisätietoa löydät osoitteesta hel.fi/sosiaali-ja-potilasasiavastaava

Muistutukset ja kantelut

Jos haluat tehdä **muistutuksen** sosiaali- ja terveydenhuollon epäkohdista, voit osoittaa sen yksikön vastuuhenkilölle tai johtavalle viranhaltijalle. Muistutuksen lomakepohjan löydät [tästä](#).

Tarvittaessa voit tehdä myös **kantelun** [aluehallintovirastoon](#) tai [eduskunnan oikeusasiamiehelle](#).

Sosiaalisen luoton säädökset

[Sosiaalisen luoton soveltamisopas](#)

[Laki sosiaalisesta luototuksesta 25.11.2022/956](#)

[Hallintolaki 6.6.2003/434](#)

[Laki toimeentulotuesta 1412/1997](#)

[Sosiaalihuoltolaki 30.12.2014/1301](#)

[Laki sosiaalihuollon asiakkaan asemasta ja oikeuksista 812/2000](#)

[Laki saatavien perinnästä 513/1999](#)

[Laki velan vanhentumisesta 728/2003](#)

[Kotikuntalaki 1994/201](#)

[Laki talous- ja velkaneuvonnasta 813/2017](#)

[Laki yksityishenkilön velkajärjestelystä 57/1993](#)

The logo consists of the word "Helsinki" in a blue, sans-serif font, enclosed within a blue outline that resembles a speech bubble or a stylized map of the city.

Helsinki

Helsingin kaupunki
Sosiaali-, terveys- ja
pelastustoimiala, perhe- ja
sosiaalipalvelut, nuorten
palvelut ja
aikuissosiaalityö,
sosiaalinen luototus ja
talousneuvonta

Osoite:
PL 7970
00099 Helsinki
Käyntiosoite:
Ala-Malmin tori 2, 4. krs,
00790 Helsinki

sosiaalinen.luototus@hel.fi
www.hel.fi